

Een lijn is ... een punt dat zich beweegt
 een verbinding tussen twee punten
 de plaats waar twee vlakken elkaar tegenkomen
 een scheur in de ruimte
 een horizon
 het is maar hoe je kijkt

Wachten op de wegwacht. Het duurt en het duurt. Ik zit achter de vangrail en kijk voortdurend om te zien of ik de auto zie aankomen. Het duurt lang, en ik geef het op. Ik kijk om me heen. Weiland. Horizon. Sloot. Riet. Wind. De pluimen bewegen. Maar niet allemaal tegelijk. De hoge sneller, de korte langzamer. Ritme. Cadans. Trilling. De halmen vormen een bos dat voortdurend beweegt. Ik kan er geen vat op krijgen. Geen moment is hetzelfde als het vorige. Claxon. De wegwacht.

Waarneming, verwondering en nieuwsgierigheid.
Zien, ervaren en associëren.

Mijn vrije werken hebben geen titel. Soms wel een naam, om ze uit elkaar te houden. Vaak is dat de plaats waar ze te zien zijn of de plek waar ze tijdelijk waren opgebouwd. Maar ze vertellen niet over het idee erachter. Sommige mensen vinden dat een gemis, ze zouden graag een aanwijzing hebben hoe ze naar het werk moeten, of kunnen, kijken. Maar een titel zou het avontuur van het ontdekken wegnemen, alsof een clou vooraf wordt verteld.

Bovendien is er in mijn werk niet één clou.

De kijker is dus vrij om te zien wat hij ziet en te ervaren wat hij ervaart.

Dat levert soms onzekerheid op en ook verrassingen.

Jaren geleden bezocht ik in Italië de Dom van Florence. In de hoge kerk werden restauraties uitgevoerd en er stonden grote steigers die wel 20 meter hoog waren. Ik keek omhoog en zag allemaal kleuren op de buizen. Mooi was dat, en ik nam aan dat het licht door kleurige glas-in-lood ramen naar binnen viel.

Maar toen ik beter keek bleek dat de steigers waren opgebouwd uit buizen die verschillende kleuren hadden, rommelig zoals dat gaat wanneer er iets gebouwd moet worden uit onderdelen.

Zo hing er een kleurwolk boven in de kerk die zich nergens iets van aan trok, zwevend, los van licht en materie. Dat was fascinerend, en het beeld bleef mij bij.

Jaren later kwam de herinnering weer terug toen ik beelden maakte van metaalgaas die in kleur werden afgewerkt. Het waren driedimensionale tekeningen geworden. De vorm, de kleur en de achtergrond veranderden met het standpunt van de kijker toen ze in 1996 in een weiland in Burum stonden.

Het wachten op de wegwacht, dat uur, heeft me geleerd hoe ik kan omgaan met een situatie die ik niet kan veranderen.

Zo was het ook toen in maart de buitenwereld op stand-by werd gezet.

In het begin de bezorgdheid. Je niet kunnen voorstellen hoe het verder zou gaan.

Maar daarna ook de ruimte die ontstond.

Door de jaren heen waren er meerdere periodes waarin ik alleen in mijn atelier werkte. De rust en concentratie die ik nodig had om ideeën uit te werken, experimenten te doen en na te denken over wat ik deed, maakten van de buitenwereld een stoorzender. Uiteindelijk gingen natuurlijk de luiken weer open, maar deze periodes werkten als een hogedrukpan, en ik genoot ervan.

De afgelopen maanden voelden daardoor ook als een retraite, natuurlijk gedwongen, maar omgebogen tot een periode die veel positieve kanten heeft gehad. Niet alleen door het ongestoord doorwerken, maar ook omdat we werden gedwongen creatief om te gaan met de beperkingen.

Lockdown of retraite, een kwestie van beleving.

anke kuypers

juli 2020